

RTU studiju kurss "Literatūras un kultūras pētniecība un kritika: bērnu literatūra"**OL000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA1060
Nosaukums	Literatūras un kultūras pētniecība un kritika: bērnu literatūra
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Sandra Okuneva - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursa ietvaros tiek iegūta izpratne par bērnu un jauniešu literatūras un kultūras specifiku, tās izpētes iespējām, studēti literatūrkritiskie avoti un iepazītas nozīmīgākās latviešu un citautu bērnu literatūras un kultūras parādības, pilnveidojot prasmes izmantot iegūtās zināšanas pētniecībā un kritikā. Galvenās apgūstamās tēmas ir: lasīšanas veicināšanas programmas, bērnu literatūra un vizuālā māksla, dzeja un animācija, prozas grāmatas un kino / teātris, dramaturģija bērniem, periodiskie izdevumi un interneta resursi bērniem Latvijā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Veidot izpratni par bērnu literatūras un kultūras būtību un daudzveidību; iegūt zināšanas par nozīmīgākajām parādībām latviešu un citautu bērnu literatūrā un kultūrā, attīstot literāra teksta un dažādu kultūras parādību interpretācijas prasmes. Studiju kursa uzdevumi: - izzināt teorētiskos avotus par bērnu un jauniešu literatūras specifiku, vēsturi un galvenajiem konceptiem; - iepazīt spilgtākās parādības latviešu un citautu bērnu literatūrā un kultūrā; - analizēt dažādu žanru bērnu un jauniešu literatūras tekstus (problemātiku, māksliniecisko sistēmu, atbildi lasītāju vecumam, grāmatu ilustrācijas un dizainu) un interpretēt tos sasaistē ar kultūras notikumiem; - pilnveidot instrumentālās, interpersonālās un sistēmiskās kompetences, patstāvīgi lietojot zināšanas praksē, diskutējot grupā, izmantojot apgūtās teksta interpretēšanas pamatprasmes.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Daiļdarbu lasīšana un analīze. Zinātniskās literatūras lasīšana un analīze. Prezentāciju sagatavošana. Bērnu literatūras parādību un procesu pētniecisko un kritisko tekstu iepazīšana un interpretācija.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1.Ewans J., red. Challenging and Controversial Picturebooks. Creative and critical responses. Routledge Taylor & Francis Group, 2015. 2.International Companion Encyclopedia of Children's Literature / edited by Peter Hunt. London, New York: Routledge, 2004. 2 sēj. 3.Rinkeviča R. Rīga – Latvija – Eiropa mūsdienu latviešu bērnu prozā. Daugavpils: Saule, 2017. 4.Rodari D. Fantāzijas gramatika. Rīga: Zvaigzne ABC, 2009. 5.Simsone B. Iztēles ģeogrāfija. Mītiskā paradigma 20. gadsimta fantāzijas prozā. Rīga: LU, 2010. 6.Stikāne, I. Vērtību pasaule latviešu bērnu literatūrā. Rīga: Raka, 2005. 7.Zīpes J. The Irresistible Fairy Tale: the Cultural and Social History of a Genre. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 2012. E-grāmata (PDF), pieejama tiešsaistē LU tīklā. Papildu / Additional: 1.Bērnu literatūra: vērtējumi, pārdomas, atzinības, lasīšanas veicināšana. Rakstu krājums. Rīga: Garā Pupa, 2005. 2.Brīdaka L. Mūžs kā pasaka. Margarita Stāraste. Rīga: Annele, 2004. 3.From Comic Strips to Graphic Novels: contributions to the theory and history of graphic narrative / edited by Daniel Stein, Jan-Noël Thon. Berlin, Boston: De Gruyter, [2013]. E-grāmata (PDF), pieejama tiešsaistē LU tīklā. 4.Lepman J. A Bridge of Children's Books. Dublin: O'Brien Press Ltd, 2002. 5.Penaks D. Kā romāns. Rīga: Omnia mea, 1999. 6.Simsone B. Monstri un metaforas. Ieskats šausmu literatūras pasaulē. Rīga: Zvaigzne ABC, 2015. 7.Stikāne A. Latviešu bērnu literatūra. Rīga: Zvaigzne, 1977. 8.Stikāne I., Tretjakova S., Zandere I. Zirgs, kas naktī dzied. Rīga: LBJLP, 2006. 9.Treimane M. Astridas Lindgrēnes darbi un nedarbi. Rīga: Zvaigzne ABC, 2007. Citi informācijas avoti / Other sources of information: Raksti krājumos: 1.Aktuālas problēmas literatūras zinātnē. Rakstu krājums. 1.-20. Liepāja: LiePA, 1996.-2015. 2.Aktuālas problēmas literatūras un kultūras pētniecībā. Rakstu krājums. 21.-29. Liepāja: LiePA, 2016.-2024. 3.Ar bērniem. www.satori.lv/list/ar-berniem 4.International Board on Books for Young People. Tiešsaistē: www.ibby.org. 5.International Youth Library. Tiešsaistē: www.ijb.de. Interneta resursi/Internet resources: 1. Bookbird. Pieejams: https://www.ibby.org/bookbird 2. Latvijas Nacionālā bibliotēka. Lasāmkoks. Tiešsaistē: http://www.lasamkoks.lv/. 3. Letonika.lv. https://www.letonika.lv/ 4. Literatūra.lv. https://www.literatura.lv/ 5. Nacionālā enciklopēdija. https://enciklopedija.lv/

Nepieciešamās priekšzināšanas	Izpratne par galvenajiem daiļliteratūras veidiem un žanriem, iemaņas tekstu analīzē un interpretācijā.
-------------------------------	--

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Bērnu un jauniešu literatūras un kultūras specifika. Bērnu un jauniešu literatūras pētniecības un kritikas iespējas.	4	6	2	8
2. Bērnu grāmatas un vizuālā māksla. Bērnu grāmatu grafika un tās pētniecība Latvijā.	4	6	2	9
3. Izziņas grāmatu teorētiskie aspekti un daudzveidība praksē.	4	8	2	9
4. Latviešu bērnu dzejas daudzveidība. Dzeja un animācija. Interpretācijas iespējas.	4	6	2	10
5. Kino un bērnu literatūra Latvijā un pasaulē.	4	8	2	8
6. Teātris bērniem. Lugas, dramatizējumi, iestudējumi, to vērtējumi kritikā.	4	6	2	8
7. Periodiskie izdevumi bērniem Latvijā. Mērķauditorija, tematika, tradīciju maiņa.	4	6	2	8
8. Lasīšanas kultūra. Lasīšanas veicināšanas programmas Latvijā un pasaulē. Bērnu literatūra un mūsdienu tehnoloģijas.	4	6	2	8
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Izpratne par bērnu un jauniešu literatūras teorijas un vēstures pamatjautājumiem (bērnu literatūras būtība, specifika, veidi, žanri, mākslinieciskie meklējumi, vērtību sistēma, ievērojamāko rakstnieku devums bērniem u. c.). 2. Iepazīti literatūrzinātnieku un rakstnieku viedokļi par bērnu un jauniešu literatūru un kultūru. 3. Zina būtiskākos autorus un viņu daiļdarbus pasaules un latviešu bērnu un jauniešu literatūrā.	Diskusijas semināros, patstāvīgo darbu prezentācijas, tests. Eksāmens: teorētiskās zināšanas un interpretācijas prasmes.
Prasmes: 4. Vērtē, analizē un interpretē daiļdarbus, mērķtiecīgi izmantojot literatūras un kultūras parādību analīzes un interpretācijas pieejas un principus. 5. Formulē un pamato savu viedokli, mērķtiecīgi iesaistās dialogā, diskusijās par literāru darbu problēmām un vērtībām, prezentē savus atzinumus, pētījumu rezultātus, izmantojot IKT iespējas.	Diskusijas semināros, patstāvīgo darbu prezentācijas, tests. Eksāmens: teorētiskās zināšanas un interpretācijas prasmes.
Kompetence 6. Izmanto studiju kursā iegūto zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu atbildīgai un patstāvīgai bērnu un jauniešu literatūras un kultūras procesu izzināšanai, izvērtēšanai, kā arī daiļdarbu analīzei un interpretācijai.	Diskusijas semināros, patstāvīgo darbu prezentācijas, tests. Eksāmens: teorētiskās zināšanas un interpretācijas prasmes.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Sistemātisks, aktīvs un kvalitatīvs darbs semināros un praktiskajās nodarbībās	70
Eksāmens	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	